

Sygn. akt III KK 314/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

Protokolant Dagmara Szczepańska-Maciejewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Barbary Nowińskiej
w sprawie P. K.

skazanego z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 6 marca 2018 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 5 maja 2016 r., sygn. akt V Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w G.

z dnia 31 marca 2015 r., sygn. akt II K (...),

**1. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o
karze łącznej (pkt I. 4) i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania;**

**2. w pozostałej części oddala kasację jako oczywiście
bezzasadną;**

**3. zarządza zwrot P. K. wniesionej opłaty od kasacji w kwocie
450 (czterysta pięćdziesiąt) zł.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 535 § 3 k.p.k. w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego nie odniesiono się do tej części kasacji obrońcy skazanego P. K. i podniesionych w niej zarzutów, w której została ona oddalona, jako oczywiście bezzasadna.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 31 marca 2015 r., sygn. akt II KK (...), oskarżony **P. K.** został uznany za winnego popełnienia przestępstw kwalifikowanych z:

1. art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. – za które wymierzono mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 300 stawek dziennych po 20 zł każda (pkt **XIV** wyroku),

2. art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. – za które wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 150 stawek dziennych po 20 zł każda (pkt **XV** wyroku),

3. art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. – za które wymierzono mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 20 zł każda (pkt **XVI** wyroku),

4. art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. – za które wymierzono mu karę roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 200 stawek dziennych po 20 zł każda (pkt **XVIII** wyroku).

Jednocześnie oskarżony P. K. został uniewinniony od popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie XXII (V) aktu oskarżenia (pkt **XVII** wyroku).

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. Sąd Rejonowy połączył orzeczone wobec oskarżonego P. K. w punktach **XIII**, **XIV**, **XV** i **XVII** wyroku kary pozbawienia wolności i grzywny i wymierzył mu karę łączną 4 (czterech) lat pozbawienia wolności i 400 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda (pkt **XIX** wyroku).

Apelację od powyższego wyroku wniósł oskarżony P. K., który podnosząc zarzutu obrazy praw procesowego (art. 404 § 2 k.p.k.; art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k.), wniósł w konkluzji o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 5 maja 2016 r., sygn. akt V Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczoną wobec w oskarżonego P. K. w punkcie XIX wyroku karę łączną pozbawienia wolności złagodził do 3 (trzech) lat (pkt I.4 wyroku), a w pozostałej części wyrok ten utrzymał w mocy (pkt II wyroku).

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 5 maja 2016 r. wniósł obrońca skazanego P. K., który zarzucając rażące naruszenie przepisów prawa procesowego [(art. 167 k.p.k., art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. oraz art. 452 § 2 k.p.k. i art. 410 k.p.k. (pkt 1); art. 452 § 2 k.p.k. i art. 2 § 2 k.p.k. (pkt 2); art. 433 § 2 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. (pkt 3); art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. (pkt 4); art. 457 § 3 k.p.k. (pkt 5); art. 456 k.p.k. (pkt 7); art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych wolności (pkt 8)] oraz materialnego [(art. 85 a k.k. i art. 86 k.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. (pkt 6))], wnioskował o uchylenie tegoż wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Prokurator Rejonowy w G. w pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego P. K. wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej. Obecny na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Krajowej, mając na uwadze zarzuty dotyczące wymierzonej skazanemu kary łącznej, przychylił się do wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sadowi Okręgowemu w G.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego P. K. w zakresie zarzutów dotyczących wymierzonej skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności oraz grzywny zasługiwała na uwzględnienie.

Skarżący w szczególności podniósł, że Sąd Okręgowy „zaniechał zmiany wyroku Sądu pierwszej instancji w pkt. XIX tego wyroku przez połączenie wobec skazanego P. K. kary z punktu XIII tego wyroku, który to punkt stanowi rozstrzygnięcie nie odnoszące się do tego oskarżonego (obecnie skazanego) z

równoczesnym pominięciem kary jednostkowej orzeczonej w pkt. XVI wyroku Sądu pierwszej instancji – co czyni również aktualnym zarzut nienależytej kontroli odwoławczej Sądu Odwoławczego i braku prawidłowego ustalenia i wyjaśnienia, jakie kary jednostkowe podlegały połączeniu, a końcowo: sumę, ilu i w jakiej wysokości kar jednostkowych, Sąd Okręgowy złagodził skazanemu w zaskarżonym wyroku” (pkt 7 zarzutów kasacji), a nadto, że Sąd odwoławczy dopuścił się rażącego naruszenia art. 85a k.k. i art. 86 k.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez złagodzenie skazanemu wymiaru kary łącznej do 3 lat pozbawienia wolności bez rzetelnego i wyczerpującego wyjaśnienia powodu złagodzenia skazanemu kary tylko do 3 lat, w szczególności na pominięciu wyjaśnienia, z jakich powodów Sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do zastosowania dalej idącego złagodzenia (pkt 6 zarzutów kasacji) i w tym zakresie nie sposób tych zarzutów oddalić.

Faktem bowiem jest, że zarówno Sąd Rejonowy, jak i Sąd Okręgowy (a i sam skarżący nie dostrzegł wszystkich uchybień w zakresie wymierzonej skazanemu kary łącznej) w przedmiotowym zakresie dopuściły się rażących błędów, których w postępowaniu kasacyjnym nie można było ani zaakceptować, ani naprawić.

Sąd Rejonowy w punkcie **XIX** swojego wyroku połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności oraz grzywny orzeczone wobec P. K. m.in. w punktach:

- **XIII**, a przecież w punkcie tym orzeczono o zaliczeniu oskarżonemu A. A. na poczet kary pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie,

- **XVII**, a przecież w punkcie tym uniewinniono P. K. od popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie XXII (V) aktu oskarżenia.

Nie połączono natomiast kar jednostkowych orzeczonych w punktach: **XVI** (8 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywna w wymiarze 100 stawek dziennych po 20 zł każda) oraz **XVIII** (rok i sześć miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywna w wymiarze 200 stawek dziennych po 20 zł każda).

Faktycznie połączono natomiast jedynie kary orzeczone wobec P. K. w punktach **XIV** (dwa lata pozbawienia wolności oraz grzywna w wymiarze 300 stawek dziennych po 20 zł każda) i **XV** (rok pozbawienia wolności oraz grzywna w wymiarze 150 stawek dziennych po 20 zł każda). Wymierzając

natomiast karę łączną w wysokości 4 lat pozbawienia wolności Sąd Rejonowy przekroczył sumę kar jednostkowych (dwa lata + rok = 3 lata pozbawienia wolności), czym obraził art. 86 § 1 k.k., natomiast karę łączną grzywny ukształtował na zasadzie asperacji.

O ile wydawać by się mogło, że powyższe uchybienie było swoistego rodzaju oczywistą omyłką, to wskazanej powyżej wątpliwości nie rozwiewa także pisemne uzasadnienie wyroku, w którym Sąd Rejonowy ponownie wskazuje, że „połączył orzeczone wobec oskarżonego P. K. w punktach **XIII**, **XIV**, **XV** i **XVII** wyroku kary pozbawienia wolności i grzywny i wymierzył mu karę łączną 4 (czterech) lat pozbawienia wolności i 400 (czterysta) stawek dziennych grzywny po 20 (dwadzieścia) złotych każda” (s. 161 uzasadnienia).

Oskarżony P. K. zaskarżył wyrok Sądu pierwszej instancji w całości, co nakładało na Sąd odwoławczy obowiązek skontrolowania zaskarżonego wyroku również w zakresie orzeczonej wobec tego oskarżonego kary łącznej. Z tego obowiązku Sąd Okręgowy nie wywiązał się w sposób należyty. Sam zresztą – zapewne również omyłkowo – wskazał w uzasadnieniu swojego orzeczenia m.in., że dokonał „oceny zaskarżonego wyroku z punktu widzenia odpowiedzialności karnej oskarżonego P. K. w zakresie czynów przypisanych mu w pkt. **XIV – XIV i XVIII** wyroku” (s. 2 uzasadnienia).

Jeżeli zatem faktycznie Sądy orzekające nie połączyły węzłem kary łącznej dwóch jednostkowych kar pozbawienia wolności oraz grzywien, to oprócz kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności (po jej obniżeniu z lat 4 przez Sąd Okręgowy), do odrębnego wykonania skazanemu pozostawałyby jeszcze kary orzeczone w punktach **XVI** (osiem miesięcy pozbawienia wolności) i **XVIII** (rok i sześć miesięcy pozbawienia wolności) oraz oprócz kary łącznej grzywny w wymiarze 400 stawek dziennych po 20 zł każda, także grzywny w wymiarze 100 oraz 200 stawek dziennych, po 20 zł każda z nich (wymierzone odpowiednio w punktach XVI i XVIII). I nawet, gdyby i te kary zostały objęte węzłem kary łącznej w wyroku łącznym, ku czemu nie byłoby żadnych przeszkód, to sytuacja skazanego P. K. mogłaby ulec istotnemu pogorszeniu.

Jeżeli natomiast Sądy orzekając wobec oskarżonego P. K. karę łączną połączyły rozstrzygnięcia, których połączyć było nie sposób (rozstrzygnięcie

uniewinniające oraz rozstrzygnięcie w trybie art. 63 § 1 k.k. odnośnie innej osoby – pkt. XIII i XVII wyroku Sądu Rejonowego), natomiast nie objęły węzłem kary łącznej kar podlegających łączeniu, a wymierzonych w punktach XVI i XXVIII wyroku Sądu pierwszej instancji, to i nie sposób uznać, że ukształtowanie kary łącznej nastąpiło z zachowaniem przepisów prawa materialnego, a których naruszenia dopatruje się w kasacji obrońca skazanego P. K.

W ocenie Sądu Najwyższego powyższe uchybienia, wbrew wnioskowi obrońcy oraz obecnego na rozprawie kasacyjnej prokuratora Prokuratury Krajowej, nie uzasadniają uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w G. w całości i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. W zakresie bowiem sprawstwa i winy P. K. co do przypisanych jemu przestępstw kasacja obrońcy skazanego okazała się oczywiście bezzasadna i w tym zakresie dalsze prowadzenie postępowania byłoby bezcelowe. Należało jednak uchylić zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia wobec P. K. kary łącznej i w tym zakresie przekazać sprawę do ponownego rozpoznania (pkt I.4 wyroku Sądu Okręgowego). Sąd odwoławczy władny bowiem będzie, rozpoznając oczywiście apelację P. K. tylko we wskazanym powyżej zakresie, dokonać odpowiedniej korekty wyroku Sądu Rejonowego co do tego, które kary jednostkowe należy połączyć, a następnie wymierzyć karę łączną pozbawienia wolności oraz grzywny, a swoje stanowisko w tym zakresie należycie uzasadnić.

Mając zatem powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

r.g.